

Dinther.

Den 19^{den} Augustus 1898 bezocht ik deze gemeente; ik reed van 4 Bosch over Berlicum en Heeswijk naar Dinther en later langs denzelfden weg dien ik gekomen was, naar 3 Bosch terug.

Op de grenzen van Heeswijk en Dinther vond ik eene ere-wacht; de harmonie uit Berlicum, en eenige boogschutters, gilden kwamen mij mede te gemoet. - Het hoofd der school Kemps hield een mooie toespraak; er werd een lange stoet gevormd, en zoo ging het in optocht naar het gemeentehuis, waar ik ontvangen werd door het Dagelijksch bestuur der gemeente.

Op mijne audientie verschenen de pastoor met den kape-laan; aan de klochten van den pastoor zegen den burge-meester kwam schier geen einde. De hoofdgrief scheen wel te zijn, dat de vrouw van den burgemeester eigenlijk burgemeester was. - De burgemeester haalde alles ten onderste boven; hij had de gemeente op kosten gejaagd met den veldwachter, wiens vrouw nu f. 0. f. 0 daags had; hij gaf te weinig bij de Vincentius collecte en wilde in het bestuur van Vincentius wijzigingen brengen, door daarin personen te benoemen, die den pastoor niet be-sielen. - Hij ontzag niet voldoende de eerste families uit Dinther; als iemand de bevalling van zijne vrouw liet aanzeggen, gewaardigde de burgemeester zich nooit naar haar welstand te laten vragen. - Hij had vrij-willig den meest geachte ingezetene uit Dinther, - den gewezen wethouder Kocken - voor het hoofd gestooten en z.g. de gal wel een fond van waarheid zijn in wat de pas-toor mededeelde; maar het kwam mij toch voor, dat hij buitengewoon gepassioneerd was, en daardoor on-billijk in zijn oordeel. -

Dominie Stafenaar, die, om gemakkelijk aan zijn pen-sioen te komen, de laatste jaren de kudde van Dinther hoedde (ik meen 85 zickjes), ging met 1 October aanst. den dienst met pensioen verlaten en vroeg mij, welke stukken hij voor zijn pensioen noodig had!

Notaris Toll, sinds 9 jaren in Dinther, maakte geen bijzonder aangename indruk. - Een der wethouders klaagde, dat men nooit geld van hem los kan krijgen.

Keer

Dinther.

Zeer goed beviel mij het hoofd der school Kemps, sinds 27 jaar in Dinther werkzaam; ik deed (toen het gesprek daartoe leidde) een beroep op zijne medewerking, om toch den rede tusschen den pastoor en den burgemeester te bewaren.

De oud-burgemeester Kerckhof kwam ook zijne opmerking maken; nog al wel van den man, nu hij zijns wensch, dat zijn zoon hem als burgemeester zou opvolgen, niet vervuld zag.

De gewoone wethouder Kocken, van van mijn vroegeren gemeente-secretaris in Heuvelen, kwam den slotte nog, en stak het ook niet onder stoelen of banken, dat hij het niet best met den burgemeester kon vinden.

De verhouding tusschen den burgemeester en diens wethouders scheen mij goed; toch komt het mij voor, dat hij het op den duur kwalijk in Dinther zal vinden. Men neemt hem ook kwalijk, dat hij er geen huis koopt of huurt, en nog steeds met zijne vrouw twee kamers in een herberg bewoont.

Op bijzonderen danduang van B. en W. dronk ik een glas champagne en at ik daarbij een stuk koek.

Administratie van den ontvanger. Vergoemingsrecht, op 30 April ontvanger, was collectief geboekt op 7 Mei. Er was daarvoor geen hulpregister, waarin de betaalde bedragen specifiek voorkwamen.

Administratie ter secretarie. Er is geen register van beschikkingen van B. en W. in zake de hondenwet.

Den 1 Mei 1903 kwam ik weer in Dinther; ik had tevoren een bezoek gebracht aan Schijndel; van Dinther reed ik terug naar 's Bosch.

Volgens B. en W. zou op de 25 hennelijken een gedwongen huurlijfe zijn, terwijl op de 100 geboorten een cruvelig kind zou voorkomen.

De raadsverkiezingen loopen meestal zonder stemming af. De raadsleden wonen nog al goed over de gemeente verdeeld: v. d. Braek woont in Keiblaem, van Kessel in "Kebeli", van den Bree in Beruoft, de wethouder van Boschel woonde vroeger in Hoosbrach en sinds eenigen tijd in de kom, van Hieshout, Verkhof en van Sleumer wonen vallen in de kom.

Sinds enkele maanden is als pastoor te Dinther opgetreden de

Dinther.

Heer der Kinderen, vroeger kapelaan in de Kruiskerk te 's Bosch; met diens optreden schijnt er een verzoening te hebben plaats gehad tusschen het geestelijk en het wereldlijk gezag in de gemeente.

In plaats van Dominie Walsenraet kwam Dominie de Jong van Schaumburg, een jonge, Engelschman, riekelijke man, die voor zijne gezondheid wel op reis is, veelal in het zuiden; zijne cura strekt zich uit over eenigetal Protestanten, allen woonachtig in Dinther; hij is nl. ook Dominie voor Gleswijk, maar daer worden op het moment geen protestanten. Dominie de Jong moet schatrijk zijn; hij bouwt en werkt veel op eigen kosten; hij moet buitengedruen veel gaed doen aan de armen, d. i. aan de Katholiken, want daerom Protestanten zijn er niet; dat schijnt niet te geschieden om preselieten te maken; althans pastoor der Kinderen, die op mijne audientie verscheen, zag er helemaal geen kwaad in.

De oud-burgemeester Verkhof leeft nog en is nog raadslid; burgemeester Jansen heeft geen last van hem.

Burgemeester Jansen is er eindelijk toe overgegaan een eigen huis te bouwen, aan den grooten weg tusschen Gleswijk en Dinther; hij woont daar nu ruim twee jaren.

Hoosbrach is eerst sinds 4 jaren een parochie; daar is nog geen liefdeluis, de meisjes gaan daar naar de openbare school.

In de kom van Dinther is een liefdeluis met 11 zusters van de orde van Vrijheid.

Zieh herhalings onderwijs te hoosbrach viel daar zeer in den smaken der menschen; er werd ijverig gebruik van gemaakt.

In de kom volde men er minder voor; slechts bijzondere moemen er aan deel.

Sinds 2 jaren bestaat er in Dinther een boerenleenbank; het schoolhoofd Kemps is kasier. Er zal een f. 25.000 op staan; slechts een bedrag van f. 5000 werd weer in de gemeente geplaatst.

Er zullen in de gemeente ongeveer 1600 koeien zijn; daarvan zijn slechts 4 stieren beschikbaar, waarvan er een aan de gemeente behoort. De stierhouders vragen slechts f. 0.15 de kopel, en krijgen later ieder nog een premie van de gemeente. Zieh schijnt niet mogelijk om nog meer stieren in de gemeente geplaatst te krijgen, hoe dringend de behoefte daer aan ook zij.

De gemeente heeft nog al bezittingen; in den laatste tijd

Dinther.

wordt er nog al veel van gemaakt, om van slechte brack, grond en redelijk goed bouwland te maken; de kosten bedragen $\pm$ f. 200 de hl. A. ^{en} worden vrij veel door de opbrengst gedeekt.

De raadde sterkt aan op dersen weg voort te gaan, en vooral op een eigendommen te vercoopen. De mees vooral op Wester, hooven, om te bebouwen, hoe gelukkig het voor de ingezetenen is, dat zij voor behoeftelijk meening geld redelijk goed koop in de nabijheid kunnen kopen.

De geneeskundige armenpraktijk is verdeeld: Dr. v. d. Vant uit Veghel bedient de kom; Dr. Bismbergen uit ~~Wester~~ ^{Dinther} zorgt voor hoosbrack.

Vreemster is de veearts Jansen uit Veghel; hij krijgt van de gemeente voor ieder beest f. 1.50, onafhankelijk van de vraag of hij het beest voor de consumptie geschikt acht of ongeschikt.

Allen is hevig gekant tegen den overneemend dwachter, die is de streng en de driftig; men ontlied hem zelfs zijne qualificatie. Men beweerd, dat zulk geen verband hield met de onstandigheid, dat hij den secretaris en den zoon van den wettouwer van Borsel behoorde wegens vertoeven in een herberg na bezetten tijd. Ik was zoo bij dat te beknijpelen, en deed een goed woord voor den veldwachter; had daarmede weinig succes. —

Ik kon niet ontkomen aan een glas Champagne en een kwartje, waarvoor M. en W. gezondigd konden.

Den 6^{den} April 1906 kwam ik weer in Dinther; ik had tevoren per rijtuig Berlicum en Dreeswijk bezocht; per stoomtram keerde ik van Dinther naar den Bosch terug.

Ik verleende audientie aan dominee de Jong Schouwenburg; hij vroeg mijn steun, dat er een gesterker zou komen over Dreeswijk en Dinther samen. Daarvoor waren vroeger al eens pogingen aangewend, maar door een ver. cijfing (?) van de zijde van Dreeswijk, was de benoeming destijds niet doorgegaan. — Nathans van Dieken kwam eenwoudig zijne afwachting maken; het ging hem nog al goed in Dinther; hij maakt daar 130 tot 140 akkers en ver. diende iets meer dan f. 2000. — de menschen waren trouw van betalen. — Ten slotte verscheen nog de heer

Dinther.

de hrook, Dastoor van hoosbrack; hij klaagde zeer, dat hoos, brack zoo geïsoleerd lag, en slechts door shadderwegen was te bereiken; hij vroeg steun ter verkrijging van een harden weg.

Van M. en W. vernam ik, dat het schaalwaafel Vremps overleden was; zijne weduwe, een juffrouw Kalk uit Veghel, was met haar kinderen naar Veghel verhuisd; al had zij geen pensioen, M. en W. meenden, dat ze zich ook zonder dat wel zou kunnen redden.

Zowel te Dinther als te hoosbrack wordt met veel succes herkolings onderwijs gegeven.

De burgemeester van Dinther is kassier van de boeren, leenbank aldaar; die bank werkt wel als spaarbank; daaronder is $\pm$ 40 mille belegd; maar als leenbank, om behoeftige boeren tijdelijk te helpen, werlth de bank bijna niet; daaronder zijn de eischen, twee boeren en te zwaar, bereijft het talrijke bestuur van de bank met de Commissie van Bericht (te samen $\pm$ 12 menschen) niet voldoende de zoo zeer gewenschte geheimhouding waarborgt; de menschen durven geen geld te vragen, en kunnen slechts, als ze nogers anders meer terecht kunnen.

Er wordt nog steeds broekgrond tot bouwland aangelegd; dat werlth zeer goed; de gemeente maakt $\pm$ 15% van het kapitaal, dat daarin wordt gestoken. —

Nog steeds zijn er veel te weinig schieren voor den grooten veestapel; de burgemeester heeft vruchteloos gebracht, een fokvereniging op te richten; de boeren willen niet geen schiergeld betalen, en geven slechts f. 0.15, zonder te hiden, ten, dat dien tengevolge de koe meestal tweemaal, hier, hoaldelijk nog heel dikwijls mak geleid worden. —

Handen burgemeester afgedragen en uitvoerigen staat te doen aanleggen van alle gesternte bezittingen; als ik weer in Dinther kom, er af letten af het gebouwd is.

Den 14 maart 1910 kwam ik weer in Dinther; ik was van tevoren in Dreeswijk geweest en ging later nog naar Veghel alwaar ik den trein naar den Bosch nam.

Ik verleende audientie aan dominee de Jong Schouwenburg met wien ik een kwartje aangenaam zot te praten. —

Dinther.

Wouwenverandering wordt streng ophandhaafd; in 1904 werd door gemeentelid commissie (Tonnaer) een beleving gemaakt; de kantonrechter legde een boete van f 200 op; sinds dien zit de schrik er in.

Wraadsverzuimen worden zonder stemming vervuld.

Burgemeester heeft een mooi gedeputeerden staat aangelegd in zake de exploitatie der gemeentelijke bezittingen.

Nog lange klachten over weldraelder Embrechts, die juist verplaatst als nachtwaker naar Veghel; burgemeester is erg dankbaar, dat hij van hem verlost is.

Van oud archief zal Mr Bondam een inventaris maken; hij nam de stukken mede naar den Bosch; men hoorde er nooit meer van, en kreeg geen antwoord, als men inlichtingen vroeg.

De wegen naar Doosbroek en Westenbosch kosten nog alles te wensen over; sinds Meesch niet uit het groote wegplan heeft terugkijken, liegen alle mooie plannen in duigen. —

Men ondervindt erg veel last en schaars van de ba, en wil opzame medewerking van tal bereke leestenden te komen.

Het geschied der boeren in de laatste 10 jaren, vooral in de laatste 5 jaren, bijzonder goed; 80% woont op een eigen boerdery; de huurplaatsen zijn duur; f 35 à f 45 de hl. A.

Er is een boerenleenbank, waar veel geld op gebracht wordt, maar waar weinig geld gehaald wordt; er zijn er wel 12, die het weten, waarheen de geld gehaald wordt, en daar hebben de menschen op tegen; zij vragen, zoo lang het maar eenigzins kan, liever elders geld, dan hunne zaken aan het bestuur der boerenleenbank bloot te leggen.

Dank zij de subsidie van gemeente zijn er thans ^{aan} voldoende aantal stieren in de gemeente; bij een stier mogen hoogstens 175 kroon toegelaten worden.

De gemeentelijke ontvangsten gaan goed; burgemeester had eenwonderlijke groote moeite, daarvoor geld van den gemeenteraad los te krijgen; toen de zaken goed marcheerden, ging het gemakkelijker. Tot nu toe werd er ruim f 5000 verbouwd, en geniet de gemeente een rente van 14% van dat geld. — Alles is voor laatste jaren verheerd. In deze aan- gelegenheid heeft de burgemeester behaard met groot succes gezorgd!

Dinther.

In Dinther heeft Dr van der Voort uit Veghel de gelijke practijk in handen; — in Doosbroek komt Dr van Binsbergen uit Dintelrode.

Den 21 Mei 1915 kwam ik weer in Dinther; ik reed er van uit den Bosch per cento heen; later besocht ik ook nog Meeswijk. Gerecht Doosbroek ligt grotendeels onder Dinther; in de kosten van de gemeenschappelijke school behaalt Dinther 6 2/3%.

Gezondheidsvereniging: sinds de drankbestrijding begon, is het drankgebruik in Dinther zeer met 2/3 vermindert.

Electriciteit: Er is voorloepig weinig kwam op aanleiding van gemeente; kan hier te veel verspreid. In den laatste tijd zijn er 3 motoren gelegd, die worden niet zoo gauw weer opgevoerd; daarvoor hebben ze te veel gekost.

De wegen. Het financieel steun van gemeente is door de boeren een tamelijk goed fietspad gelegd van Dinther naar Doosbroek; met steun van de gemeente Meesch werd het van Doosbroek door gelegd naar Meesch.

Gemeentelijke bezittingen. Het is met de laatste 4 hl. A. brachgroep bezig; is men daarmee klaar, dan zijn alle ^{50 hl. A.} brachgroepen ontgaren; kosten f 7400; tot nu toe maakt men gemiddeld 11%.

De boschen onder Doosbroek willen hietmaal niet; bij wijze van proef wordt een gedeelte uitgerooid en omgevoerd tot bouw-afweiland.

Deberleidingen. Daarvan bestaat men jaarlijks f 400 à f 500. — De degraaf kan onder Meeswijk en Berlicum het water niet voldoende versibben; moet lopen op de ba; de ba is slecht in orde; het water staat daar dikwijls hooger dan op de degraaf, zoo dat het water van de ba terugloopt, de degraaf op!

Spisbakery. Voor kinderen byzonder en openbare school richtte pastoor in liefdegesticht een spisbakery op; arme kinderen krijgen gratis voedsel;

Dinther.

die het bebouwen, betalen 5' a 7 1/2 cent per middag maal. — Spennente subsideert niet.

Als de Jans van Schauburg overleden; vermaakte aan de diaconie een pr boerderijen = de Verhoef onder Vlesch.

Den 15 Juli 1919 berocht ik per auto van uitden Bosch de gemeenten Baehel, Eep en Dinther.

Burgemeester Wagenaar schijnt in Dinther goed op zijn plaats, zijn verhouding tot de wethouders ten dien sekretaris scheen mij uitstekend.

Bittere klachten over waterschade; 's zomers wordt veel schade onderworven; in de laatste 10 jaren is de waterschade veel verdrievubeld.

De ~~aan de degraaf~~ kamers het water niet verzetten; men heeft de degraaf in orde gemaakt, en den bodem veel een halven meter verdiept. Terwijl de degraaf 's zomers droog moest liggen, komt het nu voor, dat het water van de Aa de degraaf in stroomt. Berlicem wil aan de Aa en de degraaf niets doen, omdat het dan zelf verdrinkt; daardoor hebben Vleswijk en Dinther een groote schade. —

Ik heb geraad, te laten op nageaan waar de fanch schuilt, ten te klachten gepaard te krijgen, dat die wordt weggenomen. Slaapt men daarin niet, dan maak men zich beklagen bij Gedep. Stat. —

De Dequetal kwam op auditie; hij heeft 40 Brokstalen te bezorgen. — De man heeft een groot huis, honden: o.a. gaar 3 jongens dagelijks per fiets naar het Bosche gymnasium. — Het Kamerlid de Houté Verloren is zijn zwager. —

Over wie willen bouwen zijn geen wansingen te krijgen; er komen veel 30 baerdertjen te Kort.

Men slaapt er in een reants bekijgen voor Vleswijk, Dinther en Veghel. Een provinciaal subsidi die zal nog gevraagd worden.

Sloomsnijselfabriek voor Dinther en Vleswijk; 1000 koeien. — Sloomsnijselfabriek zal een skien.

Dinther.

houderij beginnen.

De onderhoudskosten van harde wegen naar Goosbroek en Vorstenbosch kan men niet betalen.

Den 11 Juni 1923 bezocht ik Dinther, Vleswijk en Veghel.

Er kwamen drie nieuwe Raadsleden: twee oude werden er af gestemd, terwijl een zich had terug getrokken. De strijd werd in de kiesvere. richting bestist: bij enkele candidatuurstelling gekeken.

Elektrische bedrijf gaf van 1 Nov. 1920 tot Jan. 1922 een verlies van fl 900; — in 1922 van fl 590. — Men is er dus bijna.

Het Raadhuis is erg vochtig; van daar, dat men het oud archief naar het Vrijes archief terug zond. Mr Smit maakte er een voorloopigen inventaris voor.

Speweldige klachten over waterschade; vroeger werd de waterschade geleken op gronden ten op de Aa; thans voor het eerst op gronden langs de degraaf. — En leden heeft men een degraaf Commissie ingesteld; deze staat onder de leiding van Winterman, den directeur van de Sloomsnijselfabriek (een broer van het Kamerlid). — Die Commissie heeft door en plaeg van 35 arbeiders de degraaf onder leed in orde gebracht en gediept, en onder een gedeelte van Dinther. Men heeft thans geen waterlast meer, maar Dinther verdrinkt; pour comble de malheur zijn een pr breezen onder Dinther veel te nieuw. Doewel door Ben W. als later ter auditie door een pr Baeren, werd hevig gelbaagd over de waterschade.

Bij verlossingen s chijnen er nog al eens onge. luktken te gebeuren, door dat er geen vraadraem in Dinther is.

Dinther.

Stoommivelfabriek voor Dinther en Meerswijk
werd in 1917 gebouwd; ze ligt onder Dinther;
ze kostte 1 200.000. Daarop werd het nu toe
180.000 afbetaald. De zaak loopt prachtig.
De melle van 1 200 koeien wordt er verwerkt,
waarvan 800 in Dinther thuis hooren. De
wethouder van Zutphen is de opvoete man
van de fabriek. Ook de burgemeester schijnt
er zich heel mede te bemoeien.
Men hoopt, dat de harde weg Vechel, Vorsten-
bosch, Loosbroek, Vinkel, Spandijk er komen
zal, door dat de Staten er 100% voor betalen!

Dinther